

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
z Biznesu i Zarządzania
DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCACEGO

Opracowanie:
Joanna Grynienko

Liceum Ogólnokształcące im. J.M. Ossolińskiego
W Brzegu Dolnym

Przedmiotowy system oceniania z biznesu i zarządzania jest elementem Wewnątrzszkolnego Oceniania. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania oraz przedstawia uczniom zasady przedmiotowych zasad oceniania.

Celem przedmiotu jest wyposażenie uczniów w wiedzę ekonomiczną i finansową, kształtowanie umiejętności elastycznego zachowania na rynku pracy i zarządzania oraz rozwijanie cech przywódczych. Ponadto w procesie kształcenia niezmiennie ważne jest kształtowanie u uczniów szacunku do wartości będących fundamentem gospodarki rynkowej i społecznie odpowiedzialnego biznesu, a także postaw etycznych i gotowości do ich przestrzegania w życiu zawodowym oraz społecznym.

I. Przedmiotem oceny jest:

- postęp w zakresie zdobywania określonych w podstawie programowej wiadomości ściśle powiązanych z umiejętnościami i postawami w zakresie zarządzania (w tym szczególnie zarządzania projektami), ekonomii, finansów osobistych, funkcjonowania rynku pracy, socjologii, psychologii i prawa.
- stopień opanowania wiedzy i umiejętności z zakresu obowiązującego programu nauczania dla danej klasy (wymagania edukacyjne);
- aktywność na lekcji;
- posługiwanie się językiem fachowym (ekonomicznym);
- umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

Ponadto na lekcjach mających charakter ćwiczeniowy:

- umiejętność wiązania teorii z praktyką;
- umiejętność współdziałania ucznia w zespole;
- umiejętności elastycznego zachowania na rynku pracy i zarządzania oraz rozwijania cech przywódczych;
- kształtowanie szacunku do wartości będących fundamentem gospodarki rynkowej i społecznie odpowiedzialnego biznesu, a także postaw etycznych i gotowości do ich przestrzegania w życiu zawodowym oraz społecznym.
- trafna samoocena i autoprezentacja;
- opracowanie projektów, wykonywanie ćwiczeń inscenizacyjnych (odgrywanie ról) itp.;
- przygotowanie oryginalnego rozwiązania problemu.

II. Ocenianie osiągnięć ucznia.

Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez następujące formy aktywności:

- **Wypowiedzi pisemne w formie:**
 - **pisemne prace klasowe (2-3 w półroczu)**
 - **sprawdziany wiadomości (2-3 w półroczu)**
 - mogą obejmować materiał przekraczający 3 ostatnie lekcje, są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.
 - **kartkówki (10 – 20 min.) – (2-3 w półroczu)**
 - mogą obejmować materiał maksymalnie 3 ostatnich lekcji, mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia.
 - **prace projektowe (na bieżąco)**

- **Wypowiedzi ustne ucznia na lekcjach bieżących, powtórzeniowych, sprawdzające wiedzę i umiejętności w zakresie rozumienia, wnioskowania, porównywania, dostrzegania.**
 - uczeń może być zapytany przez nauczyciela z trzech ostatnich lekcji tzn. ma obowiązek być przygotowanym do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji na każdą lekcję bez względu na liczbę godzin przedmiotu tygodniowo.
- **Praca w grupach.**
- **Praca na lekcji.**
- **Prezentacje:** projekty, praca grupy, referaty
- **Przygotowanie do lekcji:**
- **Udział w konkursach i olimpiadach.**

III. Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny szkolne

Kryteria wymagań:

Ocena: celujący

- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i potrafi dzielić się zdobytą wiedzą
- ma opanowany zakres wiadomości oraz umiejętności objęte programem nauczania przedmiotu
- wyraża własne zdanie, poglądy, popiera je właściwą i logiczną argumentacją
- przygotowuje materiały korzystając z różnych źródeł informacji, przetwarza je do praktycznego wykorzystania
- organizuje pracę własną, ale też potrafi koncepcyjnie myśleć i działać dla dobra zespołu klasowego

Ocena: bardzo dobry

- ma opanowany zakres wiadomości oraz umiejętności objęte programem nauczania przedmiotu
- swobodnie posługuje się terminologią
- zna i potrafi w praktyce zastosować z dużą swobodą zasady przedsiębiorczości
- twórczo działa w zakresie rozwiązywania problemów o dużym stopniu skomplikowania
- jest w stanie samodzielnie opracować symulację tworzenia firmy z uwzględnieniem wszystkich aspektów ekonomicznych i prawnych
- wyjaśnia istotę procesów makro i mikro ekonomicznych

Ocena: dobry

- uczeń potrafi właściwie skorzystać ze źródeł informacji, a uzyskane informacje interpretuje, przetwarza i wykorzystuje
- prawidłowo określa związki przyczynowo-skutkowe zjawisk gospodarczych
- samodzielnie rozpoznaje prawidłowości różnych rodzajów rynku
- potrafi zastosować wiadomości wykazując inwencję w rozwiązywaniu typowych zadań

- stosuje terminologię ekonomiczną

*Ocena: **dostateczny***

- rozróżnia i wymienia z pamięci podstawowe prawa i prawidłowości gospodarki rynkowej
- potrafi artykułować cechy własnej osobowości
- rozumie zasady funkcjonowania mechanizmu rynkowego
- potrafi częściowo skorzystać z informacji
- wykorzystuje swój zakres wiedzy w rozwiązywaniu zadań o średnim stopniu trudności popełniając jednak pomyłki
- rozróżnia podstawowe pojęcia ekonomiczne i prawne i potrafi je odtworzyć

*Ocena: **dopuszczający***

- uczeń potrafi odtworzyć podstawowe wiadomości z pamięci i przy pomocy nauczyciela rozwiązuje typowe problemy i zadania
- potrafi posłużyć się przykładem, ale stosuje ubogą i częściowo błędną terminologię
- treść merytoryczna zawiera liczne błędy rzeczowe
- uczeń ma trudności z logicznym wiązaniem faktów oraz wnioskowaniem
- potrafi rozpoznać tylko część struktur ekonomicznych, praw i prawidłowości bez dokonywania ich analizy i oceny

*Ocena: **niedostateczny***

- uczeń nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu.
- nie przyswoił elementarnego zasobu słownictwa oraz nie potrafi odtworzyć podstawowych zależności ekonomicznych
- nie jest w stanie rozwiązać podstawowych zadań o elementarnym stopniu trudności ani odtworzyć wiadomości z pamięci
- w sytuacjach typowych nie radzi sobie nawet przy pomocy nauczyciela
- nie wykonuje poleceń w zakresie uczestnictwa w ćwiczeniach, pracy grupowej oraz nie potrafi pracować w zakresie realizacji elementarnych części projektów

IV. Kryteria wymagań na daną ocenę:

Progi procentowe poszczególnych ocen według skali punktowej:

Lp.	Ocena	Procentowy udział punktów
1.	celująca	100% -95%
2.	bardzo dobra	94% – 85%
3.	dobra	84 – 75%
4.	dostateczna	74 – 55%
5.	dopuszczająca	54 – 40%

6.	niedostateczna	39 – 0%
----	----------------	---------

V. Zasady ustalenia ocen bieżących, śródrocznych, rocznych i końcowych.

1. Ocenę są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów).
 2. Nauczyciel ustnie na zajęciach lekcyjnych uzasadnia uczniowi ustalone oceny bieżące śródroczne, roczne i końcowe.
 3. Uzasadnienie oceny bieżącej obejmuje odniesienie do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi kryteriów wobec jego pracy, wypowiedzi lub innych aktywności oraz przekazanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych, pomagających mu w uczeniu się, przez wskazanie, co wymaga poprawy, jak należy to poprawić i dalej się uczyć.
 4. Uzasadnienie oceny śródrocznej, rocznej i końcowej obejmuje odniesienie się do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi wymagań na poszczególne oceny.
 5. Ocenę częściową są przeliczane na punkty:
 - 1) z prac klasowych / sprawdzianów: cel-12pkt, bdb - 10pkt, db – 8pkt, dost – 6pkt, dop – 4 pkt, ndst – 2pkt
 - 2) pozostałe oceny otrzymują wartość punktową: cel-6pkt, bdb - 5pkt, db – 4pkt, dost – 3pkt, dop – 2 pkt, ndst – 1pkt
 - 3) Sumuje się wszystkie wartości punktowe i dzieli przez ilość prac klasowych / sprawdzianów razy dwa plus ilość ocen pozostałych. Ocena śródroczna i roczna ustalana jest w następujący sposób (z zastrzeżeniem punktu 4):
 - 0 – 1,7 niedostateczny
 - 1,8 – 2,6 dopuszczający
 - 2,7 – 3,6 dostateczny
 - 3,7 – 4,6 dobry
 - 4,7 – 5,4 bardzo dobry
 - 5,5 – 6,0 celujący
 - 4) Ustalając ocenę klasyfikacyjną śródroczną i roczną nauczyciel bierze pod uwagę zaangażowanie ucznia we własny rozwój, postępy w opanowaniu wiedzy i wskazywanych umiejętności. Średnia ważona jest jedną z pomocy oraz wsparciem przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej przez nauczyciela.
 - 5) Uczniowie zostają poinformowani o przewidywalnej ocenie klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej na miesiąc przed posiedzeniem rady pedagogicznej w przypadku oceny niedostatecznej oraz na co najmniej 2 tygodnie przed posiedzeniem rady pedagogicznej w przypadku ocen wyższych od oceny niedostatecznej.
 - 6) Za osiągnięcia w konkursach i olimpiadach oraz aktywną i systematyczną pracę na lekcji nauczyciel może podwyższyć ocenę.
 - 7) Uczniom uzdolnionym nauczyciel proponuje wykonanie dodatkowych zadań. Za sukcesywne ich wykonanie uczeń otrzymuje dodatkowe oceny oraz może liczyć na podwyższenie oceny śródrocznej i rocznej.
6. Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzono, że poziom edukacyjnych osiągnięć ucznia uniemożliwia lub utrudnia kontynuowanie nauki w następnym

półroczu lub w klasie programowo wyższej, nauczyciel - w miarę możliwości, stwarza uczniowi szansę uzupełnienia braków poprzez:

- 1) pomoc w rozplanowaniu prac, które uczeń powinien wykonać, by uzupełnić braki;
- 2) danie wskazówek i ewentualne zaproponowanie materiałów do samodzielnej pracy w domu;

VI. Sposób udostępnienia sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac uczniów uczniowi i jego rodzicom.

1. Sprawdzone i ocenione prace ucznia są przechowywane w szkole przez cały rok szkolny. Po tym terminie prace są niszczone przez nauczyciela przedmiotu. (Prace są niszczone po upływie terminu odwołania się od trybu wystawiania oceny).
2. Nauczyciel na zajęciach lekcyjnych udostępnia uczniowi sprawdzone i ocenione prace pisemne.
3. Na prośbę ucznia, jego rodziców lub prawnych opiekunów w ciągu roku szkolnego nauczyciel udostępnia prace ucznia w szkole w terminie wspólnie ustalonym. Sprawdzone i ocenione prace ucznia są udostępniane do wglądu zawsze w czasie wywiadówek, indywidualnych spotkań.
4. Udostępnianie odbywa się w obecności nauczyciela przedmiotu. Uczeń lub rodzic ma prawo do uzyskania uzasadnienia oceny bieżącej oraz do dodatkowych wyjaśnień związanych ze strukturą sprawdzianu, sposobem oceniania pracy, a także do otrzymania wskazówek związanych z poprawą pracy. Uczeń lub rodzic (prawny opiekun) może sporządzać kopie, notatki lub zdjęcia.

VII. Tryb i warunki uzyskania oceny wyższej.

1. Uczeń może ubiegać się o ocenę wyższą niż proponowana przez nauczyciela na koniec roku szkolnego o ile spełni następujące warunki:
 - 1) frekwencja na zajęciach nie może być niższa niż 70% (z wyjątkiem długotrwałej choroby ucznia);
 - 2) wszystkie nieobecności na zajęciach z przedmiotu muszą być usprawiedliwione;
 - 3) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela sprawdzianów lub popraw.
2. Uczeń spełniający wszystkie warunki przystępuje do sprawdzianu (lub innej formy, którą wyznaczy nauczyciel) obejmującego materiał określony w wymaganiach edukacyjnych na ocenę, o którą się ubiega.

VIII. Uczniowie z dysfunkcjami:

Nauczyciel jest zobowiązany do obniżenia wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe potwierdzone pisemną opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej.

Uczniowie posiadający orzeczenia Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych objęci będą szczególną troską:

- metody i formy pracy będą dostosowane do dysfunkcji ucznia
- wskazówki Poradni PP do pracy z uczniem będą realizowane w procesie dydaktycznym.

IX. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb edukacyjnych uczniów wybitnie uzdolnionych.

1. Wspieranie kreatywności i samodzielności ucznia we wszystkich obszarach nauczania.
2. Wyższy stopień trudności zadań, zadania dodatkowe – „bonusowe”.
3. Wspieranie ucznia w wyszukiwaniu dodatkowych źródeł wiedzy i umiejętności efektywnego korzystania z nich.
4. Zachęcanie do pracy pozalekcyjnej i pozaszkolnej, tzn. konkursy, olimpiady, projekty itp., ale również pomoc kolegom o mniejszych możliwościach intelektualnych.
5. Zaangażowanie ucznia w tworzeniu pomocy dydaktycznych, a także sporadyczne i fragmentaryczne prowadzenie zajęć lekcyjnych pod nadzorem nauczyciela (pozycja lidera).
6. Otwartość na inicjatywy i pomysły ucznia.

X. Zdalne nauczanie

1. Zdalna realizacja treści podstawy programowej odbywa się za pomocą narzędzi elektronicznych i w sposób określony przez nauczyciela.
2. Uczniowie oceniani są za prace (krótkie i długie wypowiedzi pisemne, zadania krótkiej odpowiedzi, testy, karty pracy) przekazane nauczycielowi w formie elektronicznej.
3. Uczniowie mogą być oceniani za odpowiedź ustną w czasie lekcji on- line.
4. Nauczyciel informuje ucznia o terminie oraz formie przesłania pracy.
5. Prace ucznia oceniane są zgodnie z obowiązującymi dotychczas kryteriami.

XI. Ustalenia dodatkowe

1. Pisemne prace kontrolne są obowiązkowe, poprzedzone utrwaleniem materiału, podaniem zakresu tematyki, kryteriów oceniania oraz formy pracy kontrolnej.
2. Termin pracy kontrolnej nauczyciel ustala z uczniami z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Termin sprawdzianu (pracy klasowej) nauczyciel zapisuje w dzienniku elektronicznym. W razie przełożenia sprawdzianu na prośbę uczniów, w uzasadnionych przez nich okolicznościach, termin pisania sprawdzianu przypada na kolejnej lekcji.
3. Ocenę z pracy klasowej / sprawdzianu uczeń może poprawić w terminie do 2 tygodni od otrzymania pracy. Termin i sposób poprawy należy uzgodnić z nauczycielem. Ocena z poprawy jest oceną ostateczną. Tylko poprawiona ocena ma wpływ na śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną.
4. Ocenę z kartkówki oraz innej bieżącej formy sprawdzania wiadomości uczeń może poprawić w terminie 1 tygodnia od otrzymania pracy. Termin i sposób poprawy należy uzgodnić z nauczycielem. Tylko poprawiona ocena ma wpływ na śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną.
5. Uczeń nie poprawia niedostatecznej oceny z odpowiedzi ustnej, ale może zgłosić się do odpowiedzi dotyczącej materiału kolejnej lekcji.

6. Uczeń nieobecny na pracy klasowej / sprawdzianie ma obowiązek zaliczyć ją na lekcji następnej. W przypadkach szczególnych i uzasadnionych oraz dłuższej choroby uczeń zalicza sprawdzian pisemny w terminie 2 tygodni po powrocie do szkoły lub uzgodnionym z nauczycielem.
7. Uczeń może zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie (jedno w półroczu) - nie dotyczy to prac klasowych, zapowiedzianych sprawdzianów wiadomości, lekcji powtórzeniowych oraz zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna/końcowa klasyfikacyjna.
8. Uczeń o numerze ochronnym nie podlega ocenianiu, jeśli zgłosi swój numer na początku lekcji. Nie dotyczy to zaplanowanych form kontroli osiągnięć ucznia.
9. Uczeń zobowiązany jest posiadać podręcznik i zeszyt przedmiotowy. Brak materiałów oznacza nieprzygotowanie do lekcji.
10. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe. Zeszyt powinien być estetyczny i czytelny dla nauczyciela.
11. Nie ocenia się ucznia w trudnej sytuacji losowej.
12. Uczeń po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (tydzień i dłużej) jest zobowiązany uzupełnić zaległości wynikające z jego nieobecności na zajęciach lekcyjnych w ciągu 1 tygodnia lub w terminie ustalonym z nauczycielem.